

[Hans Pinstrup.]

vendigt, at der tages hensyn til vore handelsaftaler, at udbudet af varer afpasses efter købsønskerne, og at man undgår ruinerende underbud. Som landbruget hidtil i tilsvarende spørgsmål har forhandlet og samarbejdet med landbrugsministeriet, mener vi det rigtigt, at denne linie, denne direkte forbindelse, fortsættes. Vi ønsker ikke i dette forhold indskudt noget som helst mellemed i form af udvalg eller anden indblanding, der kun vil blive til skade for landbrugets og handelens fælles bestræbelser for at opnå det fordelagtigst mulige salg af landbrugsprodukter.

Alle unødige administrationsmellemed må under disse forhold undgås. Det vil være for sent at sælge, når andre har opnået salgsordninger, og ingen må overse, at vi i dag på mange områder i udstrakt grad befinder os i købers marked, hvad der vil bringe mange vanskeligheder af afsætningsmæssig og prismæssig art. Beklageligvis synes denne udvikling, som det fremgår af beretningen fra folketingsudvalget, ikke at gøre indtryk på visse kredse i rigsdagen. I en tid da landbruget som utvivlsomt adskillige andre eksportvirksomheder står overfor en kamp for livet, en kamp for at sikre sig markeder og sikre sin økonomiske eksistens, er man for det første optaget af at søge at hindre, at landbruget anvender sine egne penge til udbygning af dette arbejde trods dets livsvigtige betydning for erhvervet og for landet. For det andet foreslår man indskudt et omsvøbsdepartement mellem ministeriet og landbruget og handelens salgsorganer. Lad mig gentage, at vi finder begge tanker urimelige og skadelige, og at vi på det mest afgjorte vil modsætte os sådanne bestemmelser vedtagelse. Jeg ønsker at udtale mig så tydeligt, at ingen kan være i tvivl om vor stilling til disse spørgsmål. Den regulering af landbrugseksporten, som vore handelsaftaler og forholdene nødvendiggør, må som hidtil naturligt henhøre under landbrugsministeriet.

Ministeren har med tilslutning af rigsdagsflertallet foreslået loven forlænget en måned. Dette må vi affinde os med. Det sker i forventning om, at den af mig her nævnte principielle linie må blive fulgt ved den endelige afgørelse af denne lovgivnings skæbne. Den højtærede minister kan påregne vor støtte hertil.

Aksel Møller: Det ærede medlem hr. Horn gjorde som ordfører for sit parti nogle bemærkninger om, at diskussionen ved denne lejlighed ikke burde være lang, for

den ville jo kun, sagde han, ende som en strid om ord. Jeg er i denne henseende ikke enig med det ærede medlem. Jeg mener, at her foreligger til debat en række principper. Jeg mener i det hele taget, at denne lovgivningssag har udviklet sig til et spørgsmål af betydelig rækkevidde. Det er simpelt hen blevet et spørgsmål om erhvervsfriheden og dens grænser. Fra at være en diskussion om, hvorledes en af midlertidige forhold nødvendiggjort statsregulering af eksporten på den mest hensigtsmæssige måde kunne etableres, er det blevet en kamp på længere sigt om vilkårene for handel med Danmarks mest almindelige varer: landbrugets produkter.

Årsagen til denne udvikling er at finde i det tosidede handelstraktatsystem, som forpligter os til at sælge en vis mængde landbrugsprodukter til visse lande og til priser, der ingenlunde er ensartede fra kundenation til kundenation. Opfyldelsen af de indgæede forpligtelser, tilvejebringelse af de nødvendige varemængder og udlicingen af de betydelige prisforskelligheder har hidindtil nødvendiggjort et regulerende apparat med betydelig myndighed. Nødvendigheden af et sådant apparat er stadig tilstede, selvom man vel tør regne med, at den fremadskridende liberalisering af handelen Marshalllandene imellem også vil nå til levnedmidler — det ske snart.

Mit parti forstår altså fuldtud, at en regulator må der til. Men vi har ikke været tilfreds med den regulator, som denne lovgivning om udførsel af landbrugsprodukter har sat i værk. Vi er modstandere af de nuværende eksportudvalg. Vi er gang på gang gået imod dem. De er udtryk for et uheldigt princip, og vi ønsker dem hen, hvor peberet gror. Men vi ønsker ikke en permanent regulator i stedet for en midlertidig, og vi vil ikke fra asken i ilden.

Vor modstand mod de nuværende eksportudvalg er især vendt mod deres ret til selv at foretage eksportforretninger — altså til at handle selv. Hvor enkeltmand som medlem af et eksportudvalg snart kan handle i egen interesse og snart i det offentlige, har man at gøre med et system, som kan føre til en uheldig forveksling af interesserne. Og hvor den regulerende myndighed, som enhver eksportør skal kunne komme til med tillid, har adgang til at skubbe ham til side og selv indtræde i hans sted for at høste frugten af hans arbejde, har man at gøre med et system, som må ende i forhold hinsides al moral.

Vi har derfor stedse arbejdet for, at den nødvendige, midlertidige regulator alene